

JUSTEL - Geconsolideerde wetgeving

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg_2.pl?language=nl&la=N&nm=2019A01068

Dossiernummer : 2019-01-31/47

Titel

31 JANUARI 2019. - Waalse Erfgoedwetboek - Reglementair deel

Situatie : De van kracht zijnde wijzigingen, gepubliceerd tot en met 05-12-2019, zijn verwerkt.

Bron : WAALSE OVERHEIDSDIENST

Publicatie : Belgisch Staatsblad van 08-03-2019 bladzijde : 25231

Inwerkingtreding : 01-06-2019

Inhoudstafel

[HOOFDSTUK 1.](#) - Algemene bepalingen

Art. R.0

[HOOFDSTUK II.](#) - Werelderfgoed

Art. R.8-1

[HOOFDSTUK III.](#) - Gewestelijke inventaris van het erfgoed, gemeentelijke inventarissen en archeologische kaart

[Afdeling 1.](#) - Gewestelijke inventaris van het erfgoed

Art. R.11-1-R.11-2

[Afdeling 2.](#) - Gemeentelijke inventarissen

Art. R.12-1-R.12-8

[Afdeling 3.](#) - Archeologische kaart

Art. R.13-1-MB.14-1

[HOOFDSTUK IV.](#) - Bescherming van het erfgoed

[Afdeling 1.](#) - Beschermingslijst

Art. R.15-1-R.15-2

[Afdeling 2.](#) - Bescherming

Art. R.16-MB.22-1

[Afdeling 3.](#) - Schilden en borden

Art. R.24-1-R.24-4

[HOOFDSTUK V.](#) - Handelingen en werken op de beschermde goederen of goederen vallend onder de gevolgen van de bescherming

[Afdeling 1.](#) - Aangifte van de geplande handelingen en werken

Art. R.25-1-MB.25-1

[Afdeling 2.](#) - Erfgoedfiche

Art. R.27-1-MB.27-1

[HOOFDSTUK VI.](#) - Archeologisch erfgoed

[Afdeling 1.](#) - Archeologische peilingen en opgravingen

Art. R.34-1-MB.34-7

[Afdeling 2.](#) - Depots van archeologische goederen

Art. R.34-8-R.34-11

[Afdeling 3.](#) - Toevallige ontdekkingen

Art. R.40-1-R.40-3

[HOOFDSTUK VII.](#) - Operationele bepalingen

[Afdeling 1.](#) - Dringende handelingen en werken op een monument opgenomen op de beschermingslijst of beschermd of op gebouwde elementen van een goed opgenomen in een beschermd architecturaal geheel of in een beschermd site

Art. R.43-1-MB.43-2

[Afdeling 2.](#) - Voorafgaande onderzoeken en handelingen en werken voor de instandhouding of de restauratie van beschermde monumenten

Art. R43.-3-R.43-10

[Afdeling 3.](#) - Handelingen en werken betreffende de uiterlijke verfraaiing van bebouwde gebouwen gelegen in een beschermd architecturaal geheel, in een beschermd site of een beschermingsgebied, met stippen opgenomen in de gewestelijke inventaris van het erfgoed of opgenomen in de gemeentelijke inventaris

Art. R.43-11-R.43-16

[Afdeling 4.](#) - Handelingen en werken betreffende het klein volkspatrimonium

Art. R.43-17-R.43-19

[Afdeling 5.](#) - Kaderovereenkomsten

Art. R.44-1-MB.44-1

[HOOFDSTUK VIII.](#) - Erfgoedberoepen

Art. R.51-R.52

[Titel III.](#) Uitvoeringsmaatregelen van Boek III van toepassing in het Franstalige gewest

[Afdeling 1.](#) - Algemeen

Art. 481-485

[Afdeling 2.](#) - Organen van de Commissie

[Onderafdeling 1.](#) - De Gewestelijke Kamer

Art. 486-491

[Onderafdeling 2.](#) - De Provinciekamers

Art. 492

[Onderafdeling 3.](#) - Het Bureau

Art. 493

[Onderafdeling 4.](#) - Algemene vergadering

Art. 493/1

[Afdeling 3.](#) - Het secretariaat

Art. 494

[Afdeling 4.](#) - Opdrachten

Art. 495

[Afdeling 5.](#) - Activiteiten

Art. 496

[Afdeling 6.](#) - Werking van de Commissie

[Onderafdeling 1.](#) - Algemeen

Art. 497, 497/1, 497/2, 498-500, 500/1, 501-502

[Onderafdeling 2.](#) - Bureau

Art. 503

[Onderafdeling 2/1.](#) - Voorzitter

Art. 503/1

[Onderafdeling 2/2.](#) - Algemene vergadering

Art. 503/2

[Onderafdeling 3.](#) - Diverse bepalingen

Art. 504, 504/1, 504/2, 504/3, 504/4, 504/5

Tekst

[HOOFDSTUK 1.](#) - Algemene bepalingen

Art. [R.0.](#) Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

1° Wetboek: het Waalse Erfgoedwetboek;

2° Minister: de Minister die bevoegd is voor Erfgoed;

3° AWaP : het "Agence wallonne du Patrimoine" (Waals Erfgoedagentschap), geplaatst onder de verantwoordelijkheid van een inspecteur-generaal;

4° de afgevaardigde van de inspecteur-generaal van het AWaP: het personeelslid dat de inspecteur-generaal overdraagt voor de uitvoering van één of meerdere bepalingen bedoeld in dit besluit;

5° voorafgaande onderzoeken: de wetenschappelijke en technische onderzoeken die nodig zijn voor de uitvoering van ieder instandhoudings- of herstelproject en die worden ingevoerd in een door het AWaP beheerd documentatiefonds;

6° archeologische kaart: omtrekken die ieder geheel van al dan niet bebouwde onroerende goederen omvatten, die geheel of gedeeltelijk het voorwerp hebben uitgemaakt van een ontdekking van een of meerdere archeologische goederen of waarvan is vastgesteld dat zij archeologische goederen hebben verborgen, verbergen of vermoedelijk verbergen.

[HOOFDSTUK II.](#) - Werelderfgoed

[Art. R.8-1.](#) De inhoud van het beheersplan van een goed opgenomen op de lijst van het werelderfgoed of voorgesteld voor opname op de lijst van het werelderfgoed, wordt door de Minister bepaald. Het beheersplan bevat elementen betreffende de burgerparticipatie, de opleiding, de culturele en toeristische valorisatie, de sensibilisering van het publiek en de communicatie, het wetenschappelijk onderzoek en de internationale samenwerking die daarop betrekking hebben.

De Minister bepaalt de samenstelling, de opdrachten en de werking van het beheerscomité, het stuurcomité en het wetenschappelijk comité betreffende elk beheersplan.

[HOOFDSTUK III.](#) - Gewestelijke inventaris van het erfgoed, gemeentelijke inventarissen en archeologische kaart

[Afdeling 1.](#) - Gewestelijke inventaris van het erfgoed

[Art. R.11-1.](#) De lijst van de categorieën goederen die tot het klein volkspatrimonium behoren, wordt door de Minister vastgesteld of bijgewerkt.

[Art. MB.11-1.](#) ^[1] De categorieën goederen die tot het klein volkspatrimonium behoren, bedoeld in artikelen R.11-1 en R.43-17, staan vermeld in bijlage 2 bij dit besluit.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 1, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.11-2.](#) De Minister maakt de inventaris van het onroerend cultureel erfgoed en de lijst van de goederen die tot het klein volkspatrimonium behoren en die in aanmerking komen of zijn gekomen voor de financiële tegemoetkoming van het Gewest bekend op de cartografische portaalsite van het DGO4 en onder verwijzing in het Belgisch Staatsblad.

Op voorstel van het AWaP werkt de Minister de inventaris en de lijst op basis van de door de Regering vastgestelde erkennings-, beschermings- en opwaarderingsmodaliteiten bij.

[Afdeling 2.](#) - Gemeentelijke inventarissen

[Art. R.12-1.](#) § 1. Het gemeentecollege of de gemeentecommissie maakt op methodologische basis vastgesteld door de Minister het ontwerp van gemeentelijke inventaris op en vraagt daartoe de begeleiding van het AWaP.

§ 2. De gemeenteraad neemt het ontwerp van inventaris voorlopig aan.

De gemeenteraad legt het ontwerp van inventaris of van bijwerking van de inventaris ter advies voor aan de gemeentelijke commissie en aan de personen en instanties die hij nodig acht te raadplegen.

Het advies wordt binnen de vijftien dagen na de zending van het verzoek van de gemeenteraad overgemaakt. Bij gebrek aan zending van het advies van de voorgeschreven termijn kan de procedure betreffende de aanneming of de bijwerking van de inventaris voortgezet worden.

§ 3. Behalve voor de goederen die tot het klein volkspatrimonium behoren en die in aanmerking komen of zijn gekomen voor de financiële tegemoetkoming van het Gewest, gaat de gemeentecollege tot een openbaar onderzoek dat dertig dagen duurt, over, en informeert hij bij zending de eigenaar(s) van de betrokken goederen.

Het ontwerp ligt op werkdagen en minstens één keer in de week tot 20 uur, of op zaterdagmorgen ter inzage in het gemeentehuis.

Het openbaar onderzoek wordt door aanplakking op het gemeentehuis aangekondigd en op de website van de gemeente bekendgemaakt.

Het advies vermeldt het doel van het onderzoek en bepaalt dat het dossier ingezien kan worden in het gemeentehuis.

Het openbare onderzoek wordt opgeschort tussen 16 juli en 15 augustus en tussen 24 december en 1 januari.

Vóór het verstrijken van het openbaar onderzoek kan ieder bezwaarindienaar zijn opmerking bij zending aan het college richten en, in voorkomend geval, zijn verzet kenbaar maken.

Binnen vijftien dagen na het einde van de termijn van het openbaar onderzoek houdt het gemeentecollege of een lid ervan dat daartoe gemachtigd is, een openbare zitting waar eenieder die het wenst gehoord kan worden.

Aan het einde van die zitting wordt een proces-verbaal opgesteld waarbij het openbaar onderzoek gesloten wordt.

[Art. MB.12-1.](#) ^[1] De methodologische basis voor de opstelling van het ontwerp van gemeentelijke inventaris bedoeld in paragraaf 1 wordt opgesteld door het AWaP.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 2, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.12-3.](#) De gemeenteraad:

1° neemt de inventaris definitief aan binnen negentig dagen na het proces-verbaal van het openbaar onderzoek;

2° stuurt het dossier dat de adviezen van de geraadpleegde personen en instanties, de opmerkingen of bezwaren geopperd tijdens het openbaar onderzoek, het proces-verbaal ter afsluiting van het openbaar onderzoek en de genomen beslissing omvat, binnen vijftien dagen na zijn beslissing aan het AWaP.

3° stelt de eigenaars van de betrokken goederen, behalve voor de goederen die onder tot klein

volkspatrimonium behoren en die in aanmerking komen of zijn gekomen voor de financiële tegemoetkoming van het Gewest, in kennis van zijn beslissing.

[Art. R.12-4.](#) Behalve voor de goederen die tot het klein volkspatrimonium behoren en die in aanmerking komen of zijn gekomen voor de financiële tegemoetkoming van het Gewest, kan iedere eigenaar van een door het ontwerp betrokken goed een beroep tegen de genomen beslissing betreffende het goed op basis van patrimoniale overwegingen bij zending aan de gemeenteraad richten binnen vijftien dagen na ontvangst van de beslissing tot definitieve aanneming door de gemeenteraad. De eigenaar zendt tegelijk een afschrift van het beroep aan het AWaP.

De gemeenteraad beslist over ieder beroep bedoeld in het eerste lid binnen vijfenveertig dagen na ontvangst van het beroep en licht het AWaP daarover binnen vijf dagen in.

[Art. R.12-5.](#) Binnen honderd twintig dagen na ontvangst van de in artikel R.12-3, 1°, bedoelde beslissing van de gemeenteraad zendt het AWaP het volledige dossier van de inventaris samen met zijn advies en het voorstel van beslissing aan de Minister.

Binnen dertig dagen na ontvangst van de inventaris door het AWaP wordt de Minister op basis van de elementen van het dossier goedgekeurd of geweigerd.

[Art. R.12-6.](#) Het AWaP maakt de gemeentelijke inventarissen op de cartografische portaalsite van het DGO4 en, onder verwijzing, in het Belgisch Staatsblad.

[Art. R.12-7.](#) De gemeenteraad gaat tot de bijwerking van de inventaris op basis van de in de artikelen R.12-1 en volgende bedoelde bepalingen over.

In afwijking daarvan kan de Minister een gesimplificeerde procedure voor de bijwerking van de gemeentelijke inventarissen vaststellen voor zover ze op een beperkt aantal goederen ten opzichte van de gemeentelijke inventaris betrekking heeft. De gesimplificeerde procedure omvat de informatie van de eigenaars van de bij de bijwerking betrokken goederen.

[Art. MB.12-7.](#) ^[1] In toepassing van artikel R.12-7 zijn de bepalingen van artikel R.12-1 en volgende enkel van toepassing op goederen die het voorwerp uitmaken van een ontwerp tot inschrijving in de bijgewerkte inventaris of van een intrekking van hun inschrijving.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 3, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.12-8.](#) Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest kan de Minister een maximale subsidie van tien duizend euro per gemeente toekennen voor de opmaking van het geheel of een gedeelte van de gemeentelijke inventaris.

De vereffening van de subsidie gebeurt als volgt:

1° zestig procent van de subsidie bij de zending van het besluit tot toekenning van de subsidie en voor zover de desbetreffende schuldvorderingverklaring binnen een termijn van zestig dagen te rekenen van de zending van het besluit tot toekenning van de subsidie ingediend wordt;

2° veertig procent van de subsidie op overlegging van de desbetreffende bewijsstukken van de door de gemeente gedane uitgaven.

[Afdeling 3.](#) - Archeologische kaart

[Art. R.13-1.](#) De Minister maakt de archeologische kaart op de cartografische portaalsite van het DGO4 en, onder verwijzing, in het Belgisch Staatsblad.

De Minister kan de methodologie en de modaliteiten van de bijwerking van de kaart vastleggen.

[Art. MB.13-1.](#) ^[1] De archeologische kaart, daterend van 16 mei 2019, wordt gepubliceerd op de volgende website: <http://geoportail.wallonie.be/home.html>.

De archeologische kaart wordt minstens om de twee jaar bijgewerkt, en dit vanaf 1 juni 2019.

Voor de toepassing van artikels D.IV.17, D.IV.35 en D.IV.40 van het WRO, dient onder "goederen bedoeld in de archeologische kaart" verstaan te worden: een volledig of een deel van een perceel dat binnen de perimeter van de archeologische kaart valt, mits de op dit perceel geplande handelingen en werken een wijziging van de grond of de ondergrond inhouden]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 4, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.14-1.](#) De Minister bepaalt het formulier voor de aanvraag van de archeologische informatie dat bij het AWaP aangevraagd moet worden, de vorm en inhoud van de bij aanvraag te voegen documenten en de vorm van de door het AWaP verzonden informatie.

De informatie kan bij iedere eigenaar of houder van een zakelijk recht van een goed bedoeld in de archeologische kaart aangevraagd worden.

De informatie bepaalt of het goed geheel of gedeeltelijk het voorwerp heeft uitgemaakt van een ontdekking van

één of meerdere archeologische goederen of waarvan is vastgesteld dat het archeologische goederen heeft verborgen, verbergt of vermoedelijk verbergt. In voorkomend geval vermeldt de informatie de plaats en de aard van archeologische goederen in de grond of buiten de grond.

[Art. MB.14-1.](#) [¹ Het formulier voor de aanvraag van archeologische informatie waarvan sprake in artikel R.14-1 is bijgevoegd in bijlage 3 bij dit besluit.

Het antwoord op de aan het AWaP gerichte aanvraag van archeologische informatie wordt aan de aanvrager overgemaakt per post.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 5, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[HOOFDSTUK IV.](#) - Bescherming van het erfgoed

[Afdeling 1.](#) - Beschermingslijst

[Art. R.15-1.](#) De in artikel 15, § 1, 6°, van het Wetboek bedoelde groepen, verenigingen of organisaties hebben als doel of doelstelling, blijkend uit hun statuten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, de instandhouding van het erfgoed.

[Art. R.15-2.](#) De Minister legt iedere opnemings van een goed op de beschermingslijst vast en maakt het opnemingsbesluit op de cartografische portaalsite van het DGO4 en in het Belgisch Staatsblad.

[Afdeling 2.](#) - Bescherming

[Art. R.16.](#) De in artikel 16, tweede lid, 6°, van het Wetboek bedoelde groepen, verenigingen of organisaties hebben als doel of doelstelling, blijkend uit hun statuten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, de instandhouding van het erfgoed.

[Art. R.17.](#) Op basis van een dossier dat op initiatief van één of meerdere personen bedoeld in artikel 16, tweede lid, 6°, van het Wetboek samengesteld is en dat het patrimoniale belang van het of de betrokken goederen als monument, architecturaal geheel, site of archeologische site, legt de Minister elk ontwerp van bescherming van een goed vast en maakt hij het ontwerp op de cartografische portaalsite van het DGO4 en in het Belgisch Staatsblad bekend.

[Art. R.18.](#) De Minister legt de bescherming van het goed vast en maakt het beschermingsbesluit op de cartografische portaalsite van het DGO4 en in het Belgisch Staatsblad bekend.

[Art. R.22-1.](#) De Minister kan aan ieder beschermingsontwerp of -besluit één of meerdere voorwaarden verbinden met betrekking tot ieder gebruik of ieder activiteit, zelfs tijdelijk, die één of meerdere van de elementen die het ontwerp of het besluit hebben gerechtvaardigd, kunnen wijzigen.

Ieder gebruik bedoeld in het eerste lid vereist de schriftelijke voorafgaande machtiging van de inspecteur-generaal van het AWaP of van diens afgevaardigde.

De Minister kan de vorm, de inhoud en de modaliteiten voor de behandeling van de machtigingsaanvraag vastleggen.

[Art. MB.22-1.](#) [¹ Het formulier voor de machtigingsaanvraag waarvan sprake in artikel R.22-1. is opgenomen in bijlage 4 bij dit besluit.

Het is verplicht een aanvraag in te dienen in de situaties die niet staan vermeld in artikel 25 van het Waals Erfgoedwetboek. Het AWaP verstrekt zijn advies binnen de vijftien dagen na de aanvraag. Indien het geen antwoord geeft binnen de termijn, wordt het advies geacht gunstig te zijn.

De machtiging is slechts een keer om de vijf jaar vereist voor gebruikers en activiteiten die met een zekere frequentie een beroep doen op het beschermd goed. Er is geen machtiging vereist als de voorwaarden voor het gebruik of de activiteit voor het beschermd goed vastgelegd werden in een overeenkomst die met het AWaP werd gesloten.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 6, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Afdeling 3.](#) - Schilden en borden

[Art. R.24-1.](#) Iedere eigenaar van een beschermd goed dient het aanbrengen van een kenmerk op het goed of in de directe omgeving ervan toe te laten.

[Art. R.24-2.](#) Het kenmerk bestaat uit een bord van 0,10 m op 0,15 m in de vorm van een naar beneden gericht schild, gekwartierd in een koningsblauw en wit schuinkruis (een schild dat bestaat uit een koningsblauw vierkant waarvan één van de hoeken in de punt van het schild past en uit een koningsblauwe driehoek boven het vierkant, waarbij beide aan weerskanten een witte driehoek afbakenen) en geeft, in het wit, het embleem van het Waalse

Gewest in het vierkant weer, omringd door de woorden " Région wallonne " en " Bien classé".

Het kenmerk wordt geïsoleerd gebruikt of drie keer herhaald in de vorm van een driehoek (één teken naar beneden).

[Art. R.24-3.](#) Het kenmerk wordt door het AWaP op de meest zichtbare plaats aangebracht en zodanig dat het beschermd onroerend goed niet beschadigt.

[Art. R.24-4.](#) De eigenaar wordt van de datum van het aanbrengen van het kenmerk verwittigd.
Een afgevaardigde van de inspecteur-generaal van het AWaP is aanwezig wanneer het kenmerk aangebracht wordt.

[HOOFDSTUK V.](#) - Handelingen en werken op de beschermde goederen of goederen vallend onder de gevolgen van de bescherming

[Afdeling 1.](#) - Aangifte van de geplande handelingen en werken

[Art. R.25-1.](#) De in artikel 25 van het Wetboek bedoelde aangifte wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier bij zending aan het AWaP gericht.
De aangifte bepaalt of de handelingen en werken verband houden met ofwel de instandhouding van het goed, ofwel met zijn dringende bewaring en bevat minstens:

- 1° de identificatie van het goed;
- 2° de personalia van de aanvrager of van de eigenaar;
- 3° een omschrijving van de handelingen en werken die gepland worden of, in voorkomend geval, die dringend worden uitgevoerd;
- 4° een fotoreportage om de geplande handelingen en werken in hun context te plaatsen.

[Art. MB.25-1.](#) [¹ Het formulier voor de aangifte van de geplande handelingen en werken zoals bedoeld in artikel R.25-1. is bijgevoegd in bijlage 5 van dit besluit.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 7, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Afdeling 2.](#) - Erfgoedfiche

[Art. R.27-1.](#) Onverminderd artikel 27 van het Wetboek kan de Minister op eigen initiatief of op verzoek van de eigenaar de uitwerking van de fiche of de herziening ervan beslissen.
In het kader van artikel 27, § 2, van het Wetboek wordt de fiche uiterlijk voor de eerste vergadering m.b.t. het erfgoed uitgewerkt.
De Minister bepaalt de modaliteiten voor de uitwerking, de vorm en de inhoud van de erfgoedfiche.
Op voorstel van het AWaP bekrachtigt de Minister de fiche of de herziening ervan.
Het AWaP zendt de bekrachtigde fiche of de herziening ervan aan de eigenaar.

[Art. MB.27-1.](#) [¹ § 1. De erfgoedfiche vermeld in artikels 3, 6° en 27 van het Wetboek wordt opgesteld volgens het door het AWaP opgestelde model, in overeenstemming met de inhoud vermeld in paragrafen 2 en 3.

§ 2. Als de erfgoedfiche niet tijdens de eerste erfgoedvergadering opgesteld wordt, moet ze het volgende bevatten:

* een luik a) dat minstens de volgende elementen bevat:

1. de identificatie van het goed:

- naam
- rechtstoestand, erfgoedtoestand en stedenbouwkundige toestand;
- cartografie;
- desgevallend de achtergrond/historiek van het dossier.

2. de analyse van het goed:

- historiek;
- beschrijving;
- analyse van de relevante belangen en criteria;
- vergelijkende analyse met gelijkaardige beschermde goederen;
- synthese van de belangen en criteria;
- beschermingszone met afbakening en motivering, indien een beschermingszone wordt vastgelegd.

3. de conclusie;

4. de bijlagen:

- bibliografie en bronnen;
- fotoreportage;
- iconografische, grafische en planologische informatie.

5. de bijzondere beschermingsvoorwaarden

* een luik b) dat minstens de volgende elementen bevat:

1. de beschrijving van de beschermde delen en de technische aanwijzingen met betrekking tot de algemene fysieke toestand van het monument of het deel van het architecturaal geheel in kwestie;

2. de beschrijving van de visueel vastgestelde pathologieën.

* een luik c) dat minstens de volgende elementen bevat:

1. de algemene beschrijving van de restauratie-, onderhouds- of bewaringswerken om te verhelpen aan de vastgestelde pathologieën;
2. desgevallend de lijst met uit te voeren aanvullende voorafgaande studies;
3. de rangschikking van de uit te voeren werken naar prioriteit (1 binnen de 6 maanden; 2 binnen de twee jaar; 3 binnen de 5 jaar, 4 meer dan 5 jaar na de datum waarop de eigenaar de erfgoedfiche ontvangt);
4. de administratieve stappen die gezet moeten worden om de onderzoeken bedoeld in 2° en de werken bedoeld in 3° uit te voeren;
5. de budgettaire evaluatie van de voorgeschreven werken met prioriteit 1.

§ 3. Als de erfgoedfiche tijdens de eerste erfgoedvergadering opgesteld wordt, moet ze het volgende bevatten:

* een luik a) dat minstens de volgende elementen bevat:

1. de identificatie van het goed:

- naam
- rechtstoestand, erfgoedtoestand en stedenbouwkundige toestand;
- cartografie;
- de achtergrond/historiek van het dossier.

2. de analyse van het goed:

- historiek;
- beschrijving;
- analyse van de relevante belangen en criteria;
- vergelijkende analyse met gelijkaardige beschermde goederen;
- synthese van de belangen en criteria;
- beschermingszone met afbakening en motivering.

3. de conclusie;

4. de bijlagen:

- bibliografie en bronnen;
- fotoreportage;
- iconografische, grafische of planologische informatie.

5. de bijzondere beschermingsvoorwaarden;

* een luik b), dat minstens de beschrijving bevat van de visueel vastgestelde pathologieën die een of meerdere prioritaire tussenkomsten vereisen.

* een luik c) dat minstens de volgende elementen bevat:

1. de algemene beschrijving van de restauratie-, onderhouds- of bewaringswerken om te verhelpen aan de in b) vastgestelde pathologieën;

2. desgevallend de lijst met uit te voeren aanvullende voorafgaande onderzoeken.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 8, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

HOOFDSTUK VI. - Archeologisch erfgoed

Afdeling 1. - Archeologische peilingen en opgravingen

Art. R.34-1. De aanvraag tot machtiging om over te gaan tot archeologische peilingen of opgravingen wordt bij zending aan de inspecteur-generaal van het AWaP of diens afgevaardigde gericht.

De aanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier gericht.

Art. MB.34-1. [¹ Het formulier voor de aanvraag tot machtiging om over te gaan tot archeologische peilingen of opgravingen waarvan sprake in artikel R.34-1. is bijgevoegd in bijlage 6a.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 9, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

Art. R.34-2. Wanneer de aanvraag betrekking heeft op een machtiging van peilingen of opgravingen, bevat ze:

1° de naam en het adres van de aanvrager(s);

2° de ligging van de geplande werken met uittreksels van kaarten op schaal 1/10 000e en van het kadastraal plan;

3° de voor de werken bepaalde data (begin en einde);

4° de motivering van het wetenschappelijk belang van de peilingen of opgravingen;

5° de voorstelling van de bevoegdheden van de verantwoordelijken en de omschrijving van de beschikbare menselijke en technische middelen;

6° een omschrijving van de modaliteiten voor de organisatie van de werf met name het veiligheidsplan;

7° een omschrijving van de maatregelen voorzien voor het herstel van het terrein en de eventuele instandhouding van de overblijfsels;

8° het bewijs van een akkoord met de eigenaar van de site betreffende het verloop van de werken en het herstel van het terrein;

9° het bewijs van een akkoord met de eigenaar van de site betreffende de devolutie van de archeologische

goederen en de inbewaargeving ervan;

10° de verbintenis om de archeologische goederen in een erkend depot te verenigen;

11° de verbintenis om regelmatige verslagen op te maken over de vorderingstaat van de werken en een eindverslag in te leveren binnen een bepaalde termijn;

12° in voorkomend geval, een afschrift van het besluit tot bescherming van het monument, van het architecturaal geheel, van de site of van de archeologische site met lokalisatie op het kadasteruittreksel.

Wat punt 11° betreft en in het kader van een aanvraag voor de verlenging van de machtiging maakt een voorlopig verslag gewag van de stand van vordering van de onderzoeken en bepaalt bedoeld verslag of de voor de afgelopen periode geplande werken uitgevoerd zijn en vermeldt het de behaalde resultaten. Het verslag rechtvaardigt iedere wijziging gebonden aan de bevoegdheden van de verantwoordelijken en omschrijft de beschikbare menselijke en technische middelen.

[Art. R.34-3](#). Binnen vijftien dagen na ontvangst van de aanvraag richt de inspecteur-generaal of diens afgevaardigde, indien bedoelde aanvraag onvolledig is, een overzicht van de ontbrekende stukken en de termijn waarin deze stukken aan het AWaP overgemaakt moeten worden, bij zending aan de aanvrager.

[Art. R.34-4](#). § 1. Binnen vijftien dagen na ontvangst van de volledige aanvraag richt het AWaP de aanvrager een bericht van ontvangst dat bepaalt dat de aanvraag volledig is. Een afschrift van de volledige aanvraag wordt door het AWaP voor informatie gestuurd aan het gemeentecollege, aan de eigenaar en, in voorkomend geval, aan de gebruiker van het goed.

§ 2. Binnen dezelfde termijn bedoeld in het eerste lid wint het AWaP het advies in van de Commissie.

De Commissie zendt haar advies binnen dertig dagen na de zending van de adviesaanvraag; bij gebrek aan zending van het advies binnen de voorgeschreven termijn wordt de procedure voortgezet.

§ 3. Binnen negentig dagen te rekenen van het bericht van ontvangst beslist de inspecteur-generaal van het AWaP of diens afgevaardigde over de machtigingsaanvraag vergezeld, in voorkomend geval, van bijzondere voorwaarden. De beslissing wordt aan de aanvrager gezonden. Een afschrift van de zending wordt voor informatie gestuurd aan het gemeentecollege, aan de Commissie en aan de eigenaar en, in voorkomend geval, aan de gebruiker van het goed gericht.

[Art. R.34-5](#). De houder van een opgravingsmachtiging moet het AWaP in kennis stellen van de datum van het begin van de werf, en binnen vijftien dagen wanneer er zich iedere belangrijke wijziging van de opgravingsvoorwaarden voordoet, van met name iedere verandering van verantwoordelijke voor de werf, de vermindering van de beschikbare menselijke en technische middelen, de verlenging van de werken, de ontdekking van overblijfsels van een andere aard dan welke die voorgelegd was in de machtigingsaanvraag voor opgravingen, de wijziging van de projecten betreffende het herstel van het terrein of de instandhouding van de overblijfsels.

[Art. R.34-6](#). § 1. De beslissing tot schorsing van de opgravingsmachtiging wordt door de inspecteur-generaal van het AWaP of diens afgevaardigde aan de houder ervan gezonden. Een afschrift van de zending wordt voor informatie gestuurd aan het gemeentecollege, aan de eigenaar en, in voorkomend geval, aan de gebruiker van het goed gericht.

Tegelijkertijd wint het AWaP het advies van de Commissie in over de eventuele intrekking van de opgravingsmachtiging. De Commissie maakt haar advies binnen de dertig dagen na verzending van de adviesaanvraag over. Bij gebrek aan zending van advies binnen de voorgeschreven termijn kan de procedure voortgezet worden.

§ 2. Na ontvangst van de beslissing tot schorsing mogen de houder van de machtiging, zijn personeelsleden of aangestelden geen archeologische verrichtingen meer uitvoeren op het goed. De onderhoudsverrichtingen die onontbeerlijk zijn om de veiligheid en de bescherming van de overblijfsels te waarborgen, mogen wel voortgezet worden.

§ 3. Binnen dertig dagen na ontvangst van de kennisgeving van de beslissing tot schorsing kunnen de houder van de machtiging, de eigenaar en de gebruiker van het goed een beroep instellen bij de Minister bevoegd voor Erfgoed. Het beroep wordt bij zending aan het AWaP gericht. De aanvrager, de eigenaar of de gebruiker van het goed kunnen verzoeken om tijdens de beroepsprocedure gehoord te worden. Er wordt een proces-verbaal van verhoor opgemaakt.

Binnen negentig dagen na ontvangst van het beroep zendt de Minister zijn beslissing over de handhaving of de intrekking van de machtiging of over de wijziging van de machtigingsvoorwaarden.

In geval van intrekking van de opgravingsmachtiging bepaalt de beslissing de modaliteiten voor het herstel van het terrein. Een afschrift van de beslissing wordt voor informatie gestuurd aan het gemeentecollege, aan de eigenaar en, in voorkomend geval, aan de gebruiker van het goed.

§ 4. Binnen een termijn van negentig dagen te rekenen van de beslissing tot schorsing van de opgravingsmachtiging door de inspecteur-generaal van het AWaP of diens afgevaardigde en bij gebrek aan beroep ingediend binnen de in § 3 bedoelde termijn, zendt de Minister zijn beslissing over de handhaving of de intrekking van de machtiging of over de wijziging van de machtigingsvoorwaarden aan de houder van de machtiging. Een afschrift van de kennisgeving wordt voor informatie gestuurd aan het gemeentecollege, aan de eigenaar en, in voorkomend geval, aan de gebruiker van het goed.

[Art. R.34-7](#). § 1. Wanneer de aanvraag betrekking heeft op een opsporingsactiviteit die de wijziging van de bodem of de verwijdering van voorwerpen met behulp van een metaaldetector impliceert, bevat de aanvraag:

- 1° de naam, voornaam, geboortedatum van de aanvrager;
- 2° het soort metaaldetector waarvoor de machtiging wordt aangevraagd;
- 3° de motivering van de aanvraag;
- 4° het bewijs van de deelname aan een door het AWaP georganiseerde informatievergadering.

§ 2. De aanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier bij zending aan het AWaP gericht.

Binnen vijftien dagen na ontvangst van de volledige aanvraag richt het AWaP de aanvrager een bericht van ontvangst dat bepaalt dat de aanvraag volledig is en wint het advies van de Commissie in. De Commissie maakt haar advies binnen de dertig dagen na verzending van de adviesaanvraag over. Bij gebrek aan zending van advies binnen de voorgeschreven termijnen kan de procedure voortgezet worden.

Binnen de volgende vijftien dagen beslist de inspecteur-generaal van het AWaP of diens afgevaardigde over de machtigingsaanvraag vergezeld, in voorkomend geval, van bijzondere voorwaarden. Er mag geen machtiging worden verleend aan een aanvrager die op de datum van de aanvraag jonger is dan 18 jaar.

De met redenen omklede beslissing wordt bij zending aan de aanvrager gericht. Deze beslissing is voor twaalf maanden na de afgifte van de machtiging geldig.

§ 3. Minstens drie werkdagen vóór elke activiteit dient de houder van de machtiging het AWaP aan de hand van het door haar vastgesteld formulier in te lichten.

§ 4. Binnen vijftien dagen na de ontdekking geeft de houder van de machtiging bedoelde ontdekking aan de hand van het door het AWaP vastgesteld formulier aan.

§ 5. De bewaarder van het ontdekte voorwerp, of het nu de gebruiker van de detector of de eigenaar van het terrein is, garandeert de toegang ervan aan het AWaP en de onderzoekers.

De eigenaar van de ontdekte voorwerpen deponereert ze in een door de Franse Gemeenschap van België erkend museum of in een door de AWaP erkend depot.

§ 6. Het is de houder van de machtiging verboden:

- 1° zijn activiteit uit te oefenen op de beschermde goederen en de archeologische sites die in de archeologische kaart bedoeld zijn;
- 2° zijn activiteit uit te oefenen op een site waarin er tot archeologische opgravingen of peilingen wordt overgegaan, behalve voorafgaande instemming van de inspecteur-generaal of diens afgevaardigde;
- 3° een ontdekt voorwerp te verkopen;
- 4° een ontdekt voorwerp buiten het grondgebied van het Waalse Gewest te brengen.

[Art. MB.34-7.](#) [¹ Het formulier voor de aanvraag tot machtiging om een opsporingsactiviteit uit te voeren die de verwijdering van voorwerpen met behulp van een metaaldetector impliceert, waarvan sprake in artikel R.34-7., is bijgevoegd in bijlage 6b.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 10, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Afdeling 2.](#) - Depots van archeologische goederen

[Art. R.34-8.](#) De erkenning als depot van archeologische goederen wordt door de inspecteur-generaal van het AWaP toegekend. De aanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier bij zending aan het AWaP gericht.

[Art. MB.34-8.](#) [¹ Het formulier voor de aanvraag tot erkenning als opslagplaats van archeologische goederen bedoeld in artikel R.34-8. is bijgevoegd in bijlage 7.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 11, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.34-9.](#) § 1. De verschillende categorieën archeologische goederen waarvoor de erkenning kan worden gevraagd, zijn de volgende :

- 1° de metalen;
- 2° de organische stoffen, met name, hout, leder, textiel, mandenwerk, papier, amber, been, ivoor, hertshoorn;
- 3° de geveerde pleisterlagen, de stenen voorwerpen, de polychromatische terracottavorwerpen en de voorwerpen van onbewerkte en ruwe steen;
- 4° ieder ander archeologisch goed dat niet bedoeld is in de punten 1 tot 3.

§ 2. De voor alle depots gemene erkenningsvoorwaarden zijn de volgende :

- 1° de aanvrager moet ofwel eigenaar zijn van het(de) gebouw(en) dat (die) als depot dient(en), ofwel houder zijn van zakelijke rechten op ieder gebouw dat als depot dient, of huurder zijn die een huurovereenkomst kan aantonen voor de duur van de toekenning van de erkenning;
- 2° de lokalen die als depot dienen, moeten niet lijden aan waterinfiltratie noch aan besmetting door insecten of door houtzwammen zoals huiszwam of conioophora;
- 3° de lokalen die als depot dienen zijn voorzien van een met de vigerende normen overeenstemmende elektrische installatie en met een verwarmingssysteem dat een klimatische stabiliteit van de lokalen waarborgt;
- 4° de lokalen die als depot dienen bevatten geen ontvlambare, ontplofbare of corrosieve producten;
- 5° de toegangswegen van ieder gebouw dat als depot dient, worden tegen vandalisme of diefstal beveiligd;
- 6° de archeologische goederen moeten tegen regen, vorst en overstromingen bewaard worden en worden niet

blootgesteld aan dagelijkse schommelingen in de relatieve vochtigheid hoger dan vijf procent;

7° de archeologische goederen worden niet blootgesteld aan schokken of regelmatige trillingen, met name door de nabijheid van een spoorweg of van een weg met zwaar verkeer;

8° de archeologische goederen worden opgenomen in een inventaris;

9° de archeologische goederen moeten voorzien zijn van een merk of etiket om hun oorsprong terug te vinden zonder dat de eventuele etiketten rechtstreeks op de voorwerpen worden geplakt;

10° de archeologische goederen worden zodanig verpakt en opgeslagen dat elke fysieke schade, met name door wrijving of verplettering, wordt voorkomen, en worden beschermd tegen stof en met behulp van chemisch neutrale en stabiele materialen;

11° het depot omvat een archiveringsplaats voor de documentatie over de opgravingen gevoegd bij de archeologische goederen;

12° het depot omvat een aangepast en voor de vorsers beschikbare werkruimte;

13° de eigenaar of de houder van zakelijke rechten moet de intekening op een verzekering bevestigen, die door de Minister als voldoende wordt beschouwd om de schade te dekken, die het depot zou kunnen ondergaan wegens risico's zoals brand, bliksem, ontploffingen en weer en wind.

4° de archeologische goederen worden niet blootgesteld aan dagelijkse thermische verschillen van meer dan 5° C;

15° het depot moet voorzien zijn van een meetuitrusting om de temperatuur en het percentage van de relatieve vochtigheid en haar veranderingen te controleren.

§ 3. De aanvullende erkenningsvoorwaarden voor het depot van de in § 1 bedoelde archeologische goederen zijn de volgende :

1° de metalen archeologische goederen moeten niet rechtstreeks in contact zijn met andere metalen;

2° de metalen archeologische goederen moeten niet verpakt worden met verpakkingsmaterialen die organische zuren, chloor of zwavel zouden kunnen vrijmaken, zoals hout, karton, papier, polyvinylchloride, watten, wol;

3° er mag geen polyvinylchloride, zelfs in kleine hoeveelheid, worden gebruikt in het depot;

5° de temperatuur in het depot mag niet hoger zijn dan 25° C en niet lager dan 16° C;

5° de ijzeren archeologische goederen worden opgeslagen bij een relatieve vochtigheid gelijk aan of kleiner dan 30 % .

7° de non-ferrometalen worden bij een relatieve vochtigheid van minder dan 35 % opgeslagen.

§ 4. De aanvullende erkenningsvoorwaarden voor het depot van de in § 2° bedoelde archeologische goederen zijn de volgende :

1° de voorwerpen in organische stoffen moeten bewaard worden bij een temperatuur inbegrepen tussen 16° C en 22° C;

2° de voorwerpen in van water doordrenkte organische stoffen worden voorlopig onder water en beschermt tegen het licht bewaard tussen hun ontdekking en hun behandeling van bewaring-restauratie;

4° de voorwerpen in organische stoffen die niet van water doordrenkt zijn, worden bewaard bij een relatief vochtigheidspercentage tussen 45 en 60 % .

§ 5. De aanvullende erkenningsvoorwaarden voor het depot van de in § 3° bedoelde archeologische goederen zijn de volgende:

1° de archeologische goederen worden bewaard bij een relatief vochtigheidspercentage tussen 45 en 60 % ;

2° de archeologische goederen worden bewaard bij een temperatuur inbegrepen tussen 16° C en 24° C.

[Art. R.34-10.](#) § 1. De erkenningsaanvraag vermeldt minstens:

1° de naam, het adres en het rechtsstatuut van de aanvrager;

2° het adres van ieder gebouw bestemd voor het depot;

3° voor elk gebouw, de naam en het adres van de voor het depot verantwoordelijke persoon, zijn toegankelijkheidsvoorwaarden en een beknopte beschrijving van de archeologische goederen die het bevat;

4° de categorieën archeologische goederen waarvoor de erkenningsaanvraag wordt opgemaakt;

5° als de aanvrager een vereniging zonder winstoogmerk is, gaat de aanvraag vergezeld van een afschrift van de in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakte statuten van de vereniging. Deze moeten de bepalingen vermelden, die voorzien zijn voor het beheer van het depot in geval van ontbinding van de vereniging.

§ 2. Een bezichtiging van de plaatsen waarvoor de erkenning wordt aangevraagd, wordt georganiseerd op initiatief van het AWaP binnen vijftien dagen na ontvangst van de aanvraag en dit in aanwezigheid van het AWaP en van de aanvrager. Tijdens deze bezichtiging worden alle erkenningsvoorwaarden nagegaan en wordt de aanvrager erom verzocht om alle opmerkingen die hij nodig acht, uit te drukken. Deze worden vermeld in de notulen van de bezichtiging.

§ 3. De inspecteur-generaal van het AWaP of diens afgevaardigde beslist over de erkenningsaanvraag binnen dertig dagen te rekenen de bezichtiging van de plaatsen. De beslissing wordt binnen tien dagen bij zending aan de aanvrager betekend.

§ 4. De aanvrager kan een beroep instellen bij de Minister binnen zestig dagen na ontvangst van de kennisgeving. Het beroep wordt bij zending aan het AWaP gericht. De Minister stuurt de aanvrager zijn beslissing binnen zestig dagen na ontvangst van het beroep.

§ 5. De toegekende erkenning is geldig voor een periode van vijf jaar te rekenen van de kennisgeving. Zes maanden voor het verstrijken van de termijn kan een aanvraag tot verlenging van de erkenning bij zending aan het AWaP gericht worden overeenkomstig de in dit artikel bedoelde modaliteiten. De procedure m.b.t. de verlenging van de erkenning volgt de in dit artikel omschreven procedure.

§ 6. De houder van de erkenning deelt een inventaris van de archeologische goederen die hij in opslag bewaart, aan het AWaP mede, en vermeldt minstens de categorieën archeologische goederen, de eigenaar ervan, de site

waarvan ze afkomstig zijn en de houder van de opgravingsmachtiging. De wijzigingen van de inventaris, door depot of door intrekking van archeologische goederen, worden minstens één keer per jaar medegedeeld aan het AWaP.

§ 7. De houder van de erkenning moet binnen vijftien dagen elke belangrijke wijziging van de erkenningsvoorwaarden mededelen aan het AWaP, met name de wijziging van het rechtsstatuut van ieder gebouw, brand, overstroming, waterinfiltraties, besmetting door insecten of door houtzwammen, diefstal, vandalisme en afwijking van de normen van temperatuur of relatieve vochtigheid die meer dan tien opeenvolgende dagen duren.

[Art. R.34-11.](#) § 1. Als het AWaP vaststelt dat het depot niet meer aan de oorspronkelijke voorwaarde voldoet, kan de inspecteur-generaal van het AWaP of diens afgevaardigde de erkenning schorsen of intrekken.

§ 2. De beslissing tot schorsing of intrekking wordt binnen tien dagen bij zending aan de houder van de erkenning betekend. Binnen zestig dagen na ontvangst van de beslissing tot schorsing of tot intrekking van de erkenning kan een beroep bij de Minister worden ingesteld. Na afloop van die termijn is dit beroep niet-ontvankelijk.

Het beroep wordt bij zending aan het AWaP gericht. De Minister zendt zijn beslissing tot opschorting van de schorsing of van de intrekking aan de houder van de erkenning binnen zestig dagen na ontvangst van het beroep.

§ 3. Een afschrift van de in § 2 bedoelde beslissing wordt voor informatie door het AWaP gestuurd aan de eigenaren van de opgeslagen archeologische goederen en aan de betrokken houders van de opgravingsmachtigingen.

[Afdeling 3.](#) - Toevallige ontdekkingen

[Art. R.40-1.](#) De in artikel R.40, eerste lid, van het Wetboek bedoelde verklaring vermeldt :

- 1° de auteur van de ontdekking;
- 2° de datum van de ontdekking;
- 3° de ligging van de ontdekking;
- 4° de naam van de eigenaar van het terrein;
- 5° de omstandigheden van de ontdekking;
- 6° de aard van het ontdekte archeologische goed.

[Art. R.40-2.](#) Zodra het archeologische goed wordt ontdekt, wordt het, indien het om een gebouwde structuur gaat, door de auteur van de ontdekking of door de eigenaar beschermd tegen iedere fysische schade zoals een instorting, een verplettering, de schade veroorzaakt door trillingen van de bodem. Daartoe moet een veiligheidsomtrek bepaald worden, waarin geen werktuig mag rijden, noch gebruikt worden. Het archeologische goed wordt tegen weer en wind door een dak of een gepaste dekzeil beschermd. Er wordt een toezicht gewaarborgd om de diefstal of het vandalisme te voorkomen.

Als het archeologische goed in één of meerdere geïsoleerde of gegroepede voorwerpen bestaat, worden de artefacten in een plaats bewaard waarin ze zich bevinden en worden ze beschermd in afwachting van de tussenkomst van het AWaP.

[Art. R.40-3.](#) Binnen acht dagen na de verklaring zendt het AWaP een vertegenwoordiger om de ontdekking te onderzoeken en bepaalt het aan de eigenaar van het terrein en aan de auteur van de ontdekking de bijzondere beschermingsvoorwaarden aangepast aan de aard van de ontdekte archeologische goederen.

[HOOFDSTUK VII.](#) - Operationele bepalingen

[Afdeling 1.](#) - Dringende handelingen en werken op een monument opgenomen op de beschermingslijst of beschermd of op gebouwde elementen van een goed opgenomen in een beschermd architecturaal geheel of in een beschermd site

[Art. R.43-1.](#) Iedere eigenaar van een beschermd goed verzekert het goed tegen schade uit risico's zoals brand, blikseminslag, ontploffing, noodweer en moedwillige vernieling en voegt het bewijs bij de subsidieaanvraag dat hij aan het AWaP stuurt. Bij gebreke daarvan is de aanvraag onontvankelijk.

De eigenaar stelt het AWaP bij zending in kennis van ieder schadegeval en bestemt de schadevergoeding van de verzekering voor de instandhouding en het herstel van het goed. Als de schadevergoeding van de verzekering de gezamenlijke kosten van de handelingen en werken niet dekt, kan de eigenaar een subsidie aanvragen die berekend wordt op het niet onder de schadevergoeding vallend deel op voorwaarde dat de genomen verzekering in een voldoende risicodekking voorziet, dat de schade uit hoofde van de eigenaar niet vrijwillig is en dat laatstgenoemde voldoende maatregelen heeft genomen om de schade te beperken.

De eigenaar verzekert het goed zolang het over het statuut van beschermd goed geniet.

[Art. R.43-2.](#) Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest en op basis van de door hem vastgelegde procedure kan de Minister een subsidie toekennen die bepaald is op 50 % van de kosten, inclusief BTW, van de volgende handelingen en werken:

- 1° de bescherming tegen noodweer, brand, ondergrondse waterbewegingen of elk ander natuurincident;
- 2° de voorlopige bescherming voor uitvoering van de definitieve handelingen en werken;

3° de bescherming tegen vandalisme of diefstal van de elementen die de beschermingsmaatregelen verantwoord hebben, van een monument opgenomen op de beschermingslijst of beschermd of van gebouwde elementen van een goed opgenomen in een beschermd architecturaal geheel of in een beschermd site en die een patrimoniaal karakter hebben.

De Minister kan de draagwijdte van de in het eerste lid bedoelde handelingen en werken bepalen.

De algemene kosten die de kosten en honoraria van de auteur van het project omvatten, worden forfaitair berekend tegen zeven procent van het bedrag van de in de eerste alinea bedoelde handelingen en werken.

§ 2. De subsidieaanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier bij zending aan het AWaP gericht.

Voor de handelingen en werken op een goed dat behoort tot het in artikel 20 van het Wetboek bedoelde uitzonderlijk erfgoed, wordt het in het eerste lid bedoelde percentage van de subsidie op 65 procent gebracht.

[Art. MB.43-2.](#) ^[1] De subsidieaanvraag waarvan sprake in artikel R.43-2 wordt bij het AWaP ingediend door middel van het formulier bedoeld in bijlage 8.

Als er dringende handelingen en werken werden uitgevoerd, verzoekt de aanvrager het AWaP over te gaan tot de controle ervan en maakt hij de facturen en betalingsbewijzen over.

Als het AWaP van mening is dat de in lid 2 bedoelde handelingen en werken niet conform uitgevoerd werden, brengt het de aanvrager hiervan op de hoogte. Deze gaat dan over tot de regularisatie ervan, onder controle van het AWaP, binnen de termijn vastgelegd door deze laatste.

Na kennisgeving van het besluit tot toekenning van de subsidie, betaalt het AWaP het totaalbedrag van de subsidie uit aan de aanvrager, op basis van een ondertekende originele schuldvordering die de aanvrager overmaakt aan het AWaP.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 12, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Afdeling 2.](#) - Voorafgaande onderzoeken en handelingen en werken voor de instandhouding of de restauratie van beschermde monumenten

[Art. R43.-3.](#) De aanvrager voegt de verbintenis dat hij het niet door de subsidie gedekte saldo op zich neemt, bij iedere subsidieaanvraag.

De aanvrager mag de handelingen en werken voor de instandhouding of de restauratie, met uitzondering van de voorafgaande onderzoeken, niet ondernemen voor de kennisgeving van het besluit tot toekenning van de subsidie, op straffe van definitief verlies van het voordeel van die subsidie.

De subsidieaanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier ingediend.

Het bedrag van de subsidie wordt vastgesteld op basis van het subsidiabel bedrag van de voorafgaande onderzoeken en handelingen en werken voor de instandhouding of de restauratie, dat inclusief BTW is berekend.

Voor alle handelingen en werken voor de instandhouding of de restauratie die het voorwerp uitmaken van een subsidie, met inbegrip van de desbetreffende studies, is de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten van toepassing op de privaatrechtelijke personen.

[Art. MB.43-3.](#) ^[1] De subsidieaanvraag waarvan sprake in artikel R.43-3. wordt bij het AWaP ingediend door middel van het formulier bedoeld in bijlage 8.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 13, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.43-4.](#) Na afloop van de uitvoering van de handelingen en werken voor de instandhouding of de restauratie kan de eigenaar om de toekenning van een bijkomende subsidie verzoeken wanneer de werf aanleiding heeft gegeven tot tijdens de subsidieaanvraag niet te voorziene handelingen en werken die onontbeerlijk zijn voor de voortzetting van de handelingen en werken of de vrijwaring van de elementen waarvan de patrimoniale waarde en belangen tot de bescherming van het goed hebben geleid.

§ 2. De subsidieaanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier bij zending aan het AWaP gericht.

[Art. MB.43-4.](#) ^[1] De subsidieaanvraag waarvan sprake in artikel R.43-4. wordt bij het AWaP ingediend door middel van het formulier bedoeld in bijlage 8.

Het totaalbedrag van de bijkomende subsidie wordt na goedkeuring van het subsidiedossier door het AWaP uitbetaald aan de aanvrager, op basis van een door de aanvrager ingediende ondertekende originele schuldvordering.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 14, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.43-5.](#) Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest en op basis van de door hem vastgelegde procedure kan de Minister een subsidie toekennen die bepaald is op 50 % van het bedrag van de kosten, inclusief BTW, van de volgende handelingen en

werken:

1° de behandelingen tot vrijwaring, instandhouding, stabilisatie, herstel, consolidatie of restauratie van het monument, geheel of gedeeltelijk;

2° de vervanging van originele stukken van het monument die niet geconsolideerd of gestabiliseerd kunnen worden;

3° het vrijmaken en onderstrepen van archeologische elementen die de karakteristieken die de beschermingsmaatregelen verantwoord hebben, versterken;

4° het verwijderen van toevoegingen die de karakteristieken die de beschermingsmaatregelen verantwoord hebben, geweld aandoen;

5° bovengemiddelde voorzichtigheidsmaatregelen nodig voor de uitvoering van de restauratiewerken;

6° de ruwbouw om een nieuwe bestemming te geven aan het monument;

7° het in overweging nemen van de bijzondere weersomstandigheden nodig voor de instandhouding van de waardevolle onderdelen van het monument;

8° de voorwaarden voor de verbetering van de energieprestatie op voorwaarde dat ze verenigbaar zijn met de belangen die de bescherming van het monument verantwoord hebben.

De Minister kan de draagwijdte van de in het eerste lid bedoelde handelingen en werken bepalen.

De algemene kosten die de kosten en honoraria van de auteur van het project omvatten, worden forfaitair berekend tegen zeven procent van het bedrag van de in de eerste alinea bedoelde handelingen en werken.

§ 2. De subsidieaanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier bij zending aan het AWaP gericht.

Voor de handelingen en werken op een goed dat behoort tot het in artikel 20 van het Wetboek bedoelde uitzonderlijk erfgoed, wordt het in het eerste lid bedoelde percentage van de subsidie op 65 procent gebracht.

De in de eerste en vijfde leden bedoelde subsidiepercentages worden met tien procent van de kostprijs van de in aanmerking komende handelingen werken wanneer de hoofdfunctie van het beschermd monument openbaar is of wanneer de eigenaar de openstelling van zijn goed voor het publiek garandeert of verbetert, overeenkomstig een tussen de Minister en de eigenaar gesloten overeenkomst.

De Minister kan de draagwijdte van de handelingen, werken en honoraria bepalen.

[Art. MB.43-5.](#) ^[1] De subsidie wordt als volgt uitbetaald aan de aanvrager:

1° het eerste gedeelte, dat overeenkomt met vijftiwintig percent van het totale subsidiebedrag, wordt uitbetaald op basis van het afschrift van de kennisgeving van de beslissing tot gunning van de opdracht aan de opdrachtnemer door de aanvrager, van de aanvankelijke bewijsstaat en van een ondertekende originele schuldvordering die hij aan het AWaP overmaakt.

2° het tweede gedeelte, dat overeenkomt met veertig percent van het totale subsidiebedrag, wordt uitbetaald van zodra het AWaP de bewijzen ontvangt van de betaling door de eigenaar van meer dan vijftig percent van de totale kostprijs van de in aanmerking komende handelingen en werken; de aanvrager voegt bij zijn aanvraag, in twee exemplaren, de betalingsbewijzen, de overeenstemmende facturen en de vorderingsstaten van de handelingen en werken, de tussentijdse bewijsstaat en een ondertekende originele schuldvordering;

3° het saldo wordt uitbetaald na de voorlopige oplevering; hiervoor nodigt de aanvrager het AWaP uit voor de voorlopige oplevering en maakt het de betalingsbewijzen, de overeenstemmende facturen, de eindafrekening met betrekking tot de in aanmerking komende handelingen en werken, de definitieve bewijsstaat en een ondertekende originele schuldvordering

De bewijsstaten, nodig voor de controle van elk van de gedeeltes vermeld in het eerste lid, worden opgesteld op basis van het model opgenomen in bijlage 1 van dit besluit en worden door de aanvrager overgemaakt aan het AWaP.

Het AWaP kan te allen tijde de uitvoering van de instandhouding of de restauratie controleren. Als het AWaP van mening is dat de handelingen en werken niet conform uitgevoerd werden, brengt het de aanvrager hiervan op de hoogte. Deze gaat dan over tot de regularisatie ervan, onder controle van het AWaP, binnen de termijn vastgelegd door deze laatste.

Voor handelingen en werken waarvoor een tussen meerdere subsidiërende overheden overeengekomen financieringsplan vereist is, worden de uitbetalingsmodaliteiten dienovereenkomstig aangepast.^[1]

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 15, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.43-6.](#) In de in artikel R.43-5, zesde lid, bedoelde gevallen kan het besluit van de Minister tot toekenning van de subsidie de modaliteiten van voortdurende of fluctuerende openstelling van het monument voor het publiek bepalen.

[Art. R.43-7.](#) Wanneer de instandhouding betrekking heeft op een beschermd monument of op een monument opgenomen op de beschermingslijst en door de eigenaar, of in voorkomend geval, door iedere vrijwilliger met diens schriftelijke instemming of door de technische diensten van een overheid als eigenaar, uitgevoerd wordt, bedraagt het percentage van de subsidie 100 procent met een maximumbedrag van tien duizend euro, inclusief BTW.

De subsidie heeft betrekking op de kosten van de materialen, het vervoer of de uitvoeringsmiddelen.

De subsidieaanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier aan het AWaP gezonden.

[Art. MB.43-7.](#) [¹] Op het einde van de instandhoudingshandelingen en -werken, uitgevoerd door de aanvrager of desgevallend door iedere vrijwilliger met diens schriftelijke instemming of door de technische diensten van een overheid als eigenaar, verzoekt de aanvrager het AWaP over te gaan tot de controle ervan.

Als het AWaP van mening is dat de in het eerste lid bedoelde handelingen en werken niet conform uitgevoerd werden, brengt het de aanvrager hiervan op de hoogte. Deze gaat dan over tot de regularisatie ervan, onder controle van het AWaP, binnen de termijn vastgelegd door deze laatste.

De subsidie wordt aan de aanvrager uitbetaald op basis van de facturen, de betalingsbewijzen en een ondertekende originele schuldvordering die hij overmaakt aan het AWaP.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 16, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.43-8.](#) Voor de beschermde monumenten bedraagt het subsidiepercentage van de eventuele voorafgaande onderzoeken en, in voorkomend geval, de onderzoeken, daarin inbegrepen reinigings- of vrijmakingswerken nodig om het onderzoekswerk te verrichten, 80 percent van de kostprijs, inclusief BTW.

De subsidieaanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier bij zending aan het AWaP gericht.

[Art. MB.43-8.](#) [¹] De eigenaar maakt de uitgevoerde voorafgaande studies over aan het AWaP en aan de personen bedoeld in artikel 27, § 1.

De subsidie wordt aan de aanvrager uitbetaald van zodra het AWaP de voorafgaande onderzoeken en de procedure voor de gunning van de overheidsopdracht heeft goedgekeurd, op basis van de facturen, de betalingsbewijzen en een ondertekende originele schuldvordering die hij overmaakt aan het AWaP.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 17, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.43-9.](#) Het minimumpercentage van de gemeentelijke en de provinciale bijdrage mag niet minder bedragen dan respectievelijk 1 percent en 4 percent van de in aanmerking komende handelingen en werken.

Het aanvraagdossier voor de gewestelijke subsidie omvat de aanvraag van de gemeentelijke subsidie en de aanvraag van de provinciale subsidie.

De eigenaar heeft de mogelijkheid om een verhoging van het percentage te verzoeken aan de gemeente en de provincie waar het goed gelegen is. In dat geval licht hij het AWaP daarover in bij de indiening van zijn subsidieaanvraag, met overmaking van een afschrift van de beraadslagingen van de colleges van de betrokken instanties.

Het besluit tot toekenning van de gewestelijke subsidie vermeldt het percentage van de gemeentelijke en van de provinciale tussenkomst of bevat als bijlage de instemming betreffende de toekenning van de gemeentelijke of van de provinciale subsidie. De vereffening van de gemeentelijke of van de provinciale subsidie aan de eigenaar wordt door de gemeente of de provincie verricht bij voltooiing van de werken op grond van de door het AWaP goedgekeurde eindafrekening.

[Art. R.43-10.](#) Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest en op basis van de door hem vastgelegde procedure kan de Minister, in het kader van een door hem bepaalde oproep tot het indienen van projecten, een subsidie toekennen voor de handelingen en werken of voor de installatie van verlichtingselementen voor beschermde goederen.

[Afdeling 3.](#) - Handelingen en werken betreffende de uiterlijke verfraaiing van bebouwde gebouwen gelegen in een beschermd architecturaal geheel, in een beschermde site of een beschermingsgebied, met stippen opgenomen in de gewestelijke inventaris van het erfgoed of opgenomen in de gemeentelijke inventaris

[Art. R.43-11.](#) Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder onroerend goed, het gebouw dat een of meerdere belangen heeft in de zin van artikel 1, lid 1, van het Wetboek en waarvan de handelingen en werken betreffende de uiterlijke verfraaiing overeenstemmen met het in stand te houden of te restaureren patrimoniale en lokale kenmerken.

[Art. R.43-12.](#) Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest en op basis van de door hem vastgelegde procedure kan de Minister een subsidie toekennen voor handelingen en werken betreffende de uiterlijke verfraaiing van de gebouwen:

1° gelegen in een beschermd architecturaal geheel;

2° gelegen in een beschermde site;

3° gelegen in een beschermingsgebied in de zin van het Wetboek, voor zover het gebouw vanuit de openbare ruimte zichtbaar is of voor het publiek toegankelijk is en voor zover het tot de opwaardering van het beschermde goed waarop het beschermingsgebied betrekking heeft, bijdraagt;

4° opgenomen met stippen in de gewestelijke inventaris van het erfgoed;

5° opgenomen in de gemeentelijke inventaris voor zover het gebouw vanuit de openbare ruimte zichtbaar is of voor het publiek toegankelijk is.

Voor de punten 3° en 5° bedoeld in het eerste lid bevestigt het subsidiëeringsbesluit de toegankelijkheid van het goed.

[Art. MB.43-12.](#) [¹ Op het einde van de handelingen en werken betreffende de uiterlijke verfraaiing vraagt de aanvrager het AWaP over te gaan tot de controle ervan.

Als het AWaP van mening is dat de in het eerste lid bedoelde handelingen en werken niet conform uitgevoerd werden, brengt het de aanvrager hiervan op de hoogte. Deze gaat dan over tot de regularisatie ervan, onder controle van het AWaP, binnen de termijn vastgelegd door deze laatste.

Het totale subsidiebedrag wordt aan de aanvrager uitbetaald van zodra het AWaP de handelingen en werken betreffende de uiterlijke verfraaiing heeft goedgekeurd, op basis van de facturen, de betalingsbewijzen en een ondertekende originele schuldvordering die hij overmaakt aan het AWaP.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 18, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.43-13.](#) Op basis van de in stand te houden of te restaureren patrimoniale en lokale kenmerken bestaat de in artikel R.43-12 bedoelde uiterlijke verfraaiing voor de hoofdvolumes van de gebouwen gelegen langs de rijweg en voor de secundaire volumes gelegen langs de rijweg die grenzen aan of rechtstreeks verbonden zijn met het hoofdvolume, uit een of meerdere van de volgende handelingen en werken:

1° de restauratie van de voor- en zijgevels via:

a) ofwel het herstel of de heropbouw van hun oorspronkelijke structuur;

b) ofwel het aansmeren van het metselwerk,

c) ofwel het aanbrengen van muurkalk, verf, pleisterlaag of een andere traditionele bekleding;

2° het vernieuwen van de vensters, raamwerken, timmerwerk zoals kroonlijsten of luiken, kenmerkende zinkwaren in de voor- en zijgevels;

3° de vernieuwing van daken met traditionele materialen.

[Art. R.43-14.](#) De subsidieaanvraag wordt aan de hand van het door de Minister vastgelegd formulier bij zending aan het AWaP gericht.

De toekenning van de subsidie kan van voorwaarden vergezeld gaan.

[Art. MB.43-14.](#) [¹ Het formulier voor de subsidieaanvraag waarvan sprake in artikel R.43-14. is bijgevoegd in bijlage 4 bij dit besluit.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 19, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.43-15.](#) De handelingen en werken moeten uitgevoerd worden binnen twee jaar na de kennisgeving van de beslissing tot toekenning van de subsidie.

[Art. R.43-16.](#) Per gebouw kan de Minister een subsidie toekennen waarvan het bedrag op dertig procent van het bedrag van de facturen, inclusief BTW, wordt vastgesteld.

Het bedrag van de subsidie is niet hoger dan:

1° zeven duizend vijfhonderd euro voor de in artikel R.43-12, 1° en 2° bedoelde gebouwen; dat bedrag wordt op tien duizend euro gebracht voor de goederen die tot het in artikel 20 van het Wetboek bedoelde uitzonderlijk erfgoed behoren;

2° vijf duizend euro voor de gebouwen bedoeld in artikel R.43-12, 3° tot 5°.

[Afdeling 4.](#) - Handelingen en werken betreffende het klein volkspatrimonium

[Art. R.43-17.](#) § 1. Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest en in het kader van een door hem bepaalde oproep tot het indienen van projecten, kan de Minister een maximale subsidie van tien duizend euro aan de gemeente toekennen voor de opstelling van de inventaris van het klein volkspatrimonium.

§ 2. Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest op basis van de door hem vastgelegde procedure kan de Minister een subsidie van maximum zeven duizend vijfhonderd euro toekennen voor handelingen en werken betreffende de restauratie of de opwaardering van goederen die tot het klein volkspatrimonium behoren.

In afwijking van het eerste lid wordt het maximumbedrag van de subsidie op vijftien duizend euro vastgesteld in het kader van door de Minister bepaalde oproepen tot het indienen van thematische projecten.

§ 3. Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest en op basis van de door hem vastgelegde procedure kan de Minister een subsidie van maximum twee duizend vijfhonderd euro toekennen voor elke gezamenlijke actie betreffende de opwaardering en de bevordering van het klein volkspatrimonium.

§ 4. De Minister stelt het aanvraagformulier voor de in de §§ 2 en 3 bedoelde subsidies vast.

[Art. MB.43-17.](#) [¹ § 1. De gemeente maakt aan het AWaP een afschrift over van de inventaris. De subsidie wordt aan de gemeente uitbetaald van zodra het AWaP de inventaris en desgevallend de procedure voor de gunning van de overheidsopdracht goedgekeurd heeft, op basis van de facturen, de betalingsbewijzen en een ondertekende originele schuldvordering die de gemeente overmaakt aan het AWaP.

§ 2. Op het einde van de handelingen en werken betreffende het klein volkspatrimonium verzoekt de aanvrager het AWaP over te gaan tot de controle ervan.

Als het AWaP van mening is dat de in deze paragraaf, eerste lid, bedoelde handelingen en werken niet conform uitgevoerd werden, brengt het de aanvrager hiervan op de hoogte. Deze gaat dan over tot de regularisatie ervan, onder controle van het AWaP, binnen de termijn vastgelegd door deze laatste.

De subsidie wordt aan de aanvrager uitbetaald van zodra het AWaP de handelingen en werken heeft goedgekeurd, op basis van de facturen, de betalingsbewijzen en een ondertekende originele schuldvordering die hij overmaakt aan het AWaP.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 20, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[Art. R.43-18.](#) De in artikel R.43-17 bedoelde subsidie kan door de Minister toegekend worden aan iedere privaatrechtelijke of publiekrechtelijke natuurlijke of rechtspersoon op basis van een dossier m.b.t. de handelingen en werken betreffende de opwaardering en de bevordering, dat de volgende documenten bevat:

1° een liggingsplan van het erfgoedelement, dat bepaalt dat bedoeld element vanuit de openbare ruimte zichtbaar is of voor het publiek toegankelijk is;

2° de omschrijving van het element, vergezeld van een relevante fotoreportage waarmee het element in zijn context geplaatst kan worden;

3° de uitvoerige en gekwantificeerde opgave van de handelingen en werken of van de acties voor de opwaardering en bevordering van het element aan de hand van nauwkeurige kostenramingen;

4° alle gegevens over het statuut van het element (eigendom en beheers- of onderhoudswijze); als de aanvrager van de subsidie noch eigenaar van het goed noch houder is van zakelijke rechten op het goed, dient zijn machtiging bij het dossier te worden gevoegd indien de aangevraagde subsidie handelingen en werken betreft.

[Art. R.43-19.](#) Het subsidiëringsbesluit wordt bij zending aan de aanvrager gericht; de handelingen en werken betreffende de opwaardering en de bevordering mogen niet beginnen vóór de ontvangst van de zending en worden binnen een termijn van twaalf maanden verricht.

De helft van het bedrag van de subsidie wordt vereffend zodra de kennisgeving van het besluit tot toekenning van de subsidie is verricht.

Aan het einde van de uitvoering van de handelingen en werken betreffende de opwaardering en de bevordering richt de aanvrager de facturen samen met ieder document nuttig voor de controle op de uitvoering van de handelingen en werken bij zending aan het AWaP.

Na een controle ter plaatse wordt het saldo van het bedrag van de subsidie op basis van de facturen, inclusief BTW, vereffend.

In geval van niet-conform gebruik van de subsidie wordt het in het tweede lid bedoelde bedrag van het voorschot op initiatief van het AWaP teruggevorderd en vervalt het recht op de subsidie.

[Afdeling 5.](#) - Kaderovereenkomsten

[Art. R.44-1.](#) Binnen de perken van de beschikbare kredieten die daartoe ingeschreven staan op de begroting van het Waalse Gewest en op basis van de door hem vastgelegde procedure kan de Minister een kaderovereenkomst met de eigenaar van een goed sluiten.

De kaderovereenkomst bevat de volgende elementen:

1° de identiteit van elke partij;

2° de aard, het belang en de kosten van de handelingen en werken, met inbegrip van de desbetreffende onderzoeken en honoraria;

3° de geraamde duur van de uitvoering van de handelingen en werken;

4° de bedragen van de globale en jaarlijkse bijdrage van elke partij in de kostprijs van de handelingen en werken;

5° het tijdschema van de uitvoering van de handelingen en werken.

De kaderovereenkomst kan in onderlinge overeenstemming tussen de partijen verlengd of gewijzigd worden.

[Art. MB.44-1.](#) [¹ Voor elk project dat een publiek-private samenwerking inhoudt of voor elk project dat valt onder meerdere overheidsbevoegdheden, bevat de aanvraag de elementen die de globale, jaarlijkse en specifieke interventies bepalen.

De aanvrager krijgt een eerste gedeelte ten belope van tien percent van de interventie, berekend op jaarbasis, op het ogenblik van de kennisgeving van de subsidie, en dit elk jaar dat gedekt wordt door de kaderovereenkomst. Dit gedeelte wordt uitbetaald op basis van een ondertekende originele schuldvordering.

Vanaf het ogenblik dat hij de handelingen en werken aanvangt, en nadien elk trimester, stuurt de begunstigde van de kaderovereenkomst aan het AWaP een ondertekende originele schuldvordering, vergezeld van alle bewijsstukken.]¹

(1)<Ingevoegd bij MB 2019-05-21/06, art. 21, 002; Inwerkingtreding : 01-06-2019>

[HOOFDSTUK VIII.](#) - Erfgoedberoepen

[Art. R.51.](#) Het "Centre des métiers du patrimoine" "La Paix-Dieu" in Amay en de "Pôle de la Pierre" in Zinnik zorgen gedeeltelijk voor de instandhouding van de knowhow en de opleiding in de erfgoedberoepen met inachtneming van de aan het AWaP toevertrouwde opdrachten.

[Art. R.52.](#) Het "Centre des métiers du patrimoine" "La Paix-Dieu" in Amay en de "Pôle de la Pierre" in Zinnik hebben de volgende opdrachten:

1° kortdurige of langdurige theoretische en praktische opleidingen m.b.t. de erfgoedberoepen en instandhoudingstechnieken ter bestemming van beroepsmensen organiseren en bevorderen;

2° in samenwerking met andere opleidingsinstellingen, de behoeften aan opleiding voor de erfgoedberoepen uit de erfgoedsector en uit de bouwsector identificeren;

3° pedagogische programma's en methodologische instrumenten specifiek voor deze opleidingen samen met het aanbod van de andere opleidingsinstellingen aanpassen en uitvoeren.

De Minister kan de organisationele modaliteiten van de vornoemde theoretische en praktische opleidingen en de erkenningsmodaliteiten van die opleidingen overeenkomstig de bestaande reglementaire bepalingen en in overleg met de Minister van Vorming bepalen.

[Titel III.](#) Uitvoeringsmaatregelen van Boek III van toepassing in het Franstalige gewest

[Afdeling 1.](#) - Algemeen

[Art. 481.](#) In de zin van dit hoofdstuk dient te worden verstaan onder de Minister : de Minister bevoegd voor Patrimonium;

[Art. 482.](#) De commissie bestaat uit :

1° een gewestelijke kamer met drie afdelingen : een afdeling monumenten en architectonische groepen, een afdeling sites en een afdeling opgravingen;

2° vijf provinciale kamers, namelijk één per Waalse provincie : Waals-Brabant, Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen.[Art. 483.](#) § 1. De Commissie bestaat uit drieënnegentig leden benoemd door de Regering voor een verlengbaar mandaat van vijf jaar op grond van hun ervaring opgedaan in de uitoefening van regelmatige, huidige of vroegere activiteiten inzake erfgoed.

De aanstelling van de leden in elke van de in artikel 482 bedoelde afdelingen en kamers wordt bepaald door de Regering.

§ 2. Met het oog op een evenwichtige geografische vertegenwoordiging in de gewestelijke kamer zullen de leden waaruit ze bestaat, hun woonplaats hebben als volgt : minstens vier in de provincie Waals-Brabant, acht in de provincie Henegouwen, acht in de provincie Luik, vier in de provincie Luxemburg en zes in de provincie Namen.

De leden van de provinciale kamers hebben hun woonplaats in de provincie die ze vertegenwoordigen in de kamer waarin ze zetelen, behalve afwijking toegestaan door de Regering.

§ 3. De personeelsleden van de administratie en van het in artikel § 187 bedoelde Instituut mogen evenwel niet worden benoemd tot lid van de Commissie.

Niemand mag tot lid van de Commissie benoemd worden als hij veroordeeld is of als hij lid is van een organisme of een vereniging die krachtens een in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing veroordeeld is, wegens zijn vijandige houding tegen de democratische principes zoals vermeld in het Verdrag tot bescherming van de rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden, in de Grondwet, in de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden of in de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de tweede wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd.

Het in het tweede lid bedoelde verbod houdt op tien jaar na de overwogen rechterlijke beslissing, als kan worden aangetoond dat de persoon, het organisme of de vereniging waarvan sprake publiekelijk afgezien heeft van zijn/haar vijandige houding tegen de democratische principes vermeld in de in het tweede lid bedoelde bepalingen. Het houdt op 1 jaar na de beslissing van bovenvermelde rechterlijke beslissing, als de persoon uitgetreden is uit het organisme of de vereniging veroordeeld onmiddellijk na de veroordeling van laatstgenoemde en wegens die veroordeling.

[Art. 484.](#) Onder de leden van de gewestelijke kamer van de commissie wijst de Regering de volgende personen aan voor een verlengbaar mandaat van vijf jaar :

1° de voorzitter van de Commissie;

2° drie ondervoorzitters, ieder voor één van de afdelingen, en hun plaatsvervanger;

3° vijf voorzitters, ieder voor één van de provinciale kamers, en hun plaatsvervanger.

[Art. 485.](#) De voorzitter van de Commissie heeft de leiding van de werkzaamheden van laatstgenoemde.

[Afdeling 2.](#) - Organen van de Commissie

[Onderafdeling 1.](#) - De Gewestelijke Kamer

[Art. 486.](#) De gewestelijke kamer bestaat uit negenenvertig leden, onder wie de voorzitter, de drie ondervoorzitters bevoegd voor elke van de afdelingen en de vijf voorzitters bevoegd voor elke van de provinciale kamers.

Ze wordt voorgezeten door de voorzitter van de commissie.

[Art. 487.](#) (...)

[Art. 488.](#) De afdelingen van de gewestelijke kamer zijn samengesteld als volgt :

- 1° voor de afdeling monumenten en de architectonische groepen : tweeëntwintig leden, onder wie de ondervoorzitter bevoegd voor de afdeling, één deskundige in stabiliteit, één deskundige in organologie en één deskundige in meubilair en geschilderde versieringen;
- 2° voor de afdeling landschappen : dertien leden, onder wie de ondervoorzitter bevoegd voor de afdeling, één deskundige in parken en tuinen en één deskundige in geologie;
- 3° voor de afdeling opgravingen : acht leden, onder wie de ondervoorzitter bevoegd voor de afdeling.

[Art. 489.](#) (...)

[Art. 490.](#) De ondervoorzitter van elke van de drie afdelingen heeft de leiding van de werkzaamheden van laatstgenoemden, behalve in geval van verhindering. In dit geval heeft de plaatsvervanger van de verhinderde ondervoorzitter de leiding van elke van de drie afdelingen.

[Art. 491.](#) (...)

[Onderafdeling 2.](#) - De Provinciekamers

[Art. 492.](#) § 1. De provinciale kamers bestaan uit :

- 1° de vijf voorzitters aangewezen overeenkomstig artikel 484 om ieder de werkzaamheden van een provinciekamer voor te zitten en
 - 2° vierenvertig leden verdeeld als volgt : dertien leden voor de provinciekamers van Henegouwen en Luik, acht leden voor de kamer van Namen, vijf leden voor de kamer van Luxemburg en voor de kamer van Waals-Brabant.
- § 2. De voorzitter van elke van de vijf provinciekamers heeft de leiding van de werkzaamheden van laatstgenoemden, behalve in geval van verhindering. In dit geval heeft de plaatsvervanger van de verhinderde ondervoorzitter de leiding van elke van de drie afdelingen.

[Onderafdeling 3.](#) - Het Bureau

[Art. 493.](#) § 1. Het bureau bestaat uit twaalf leden, namelijk : de voorzitter van de commissie, de drie ondervoorzitters bevoegd voor elke van de afdelingen en hun plaatsvervangers en de vijf voorzitters bevoegd voor elke van de provinciale kamers.

In geval van verhindering van één van de vijf voorzitters bevoegd voor elke van de provinciale kamers wordt het verhinderde lid nochtans vervangen door zijn plaatsvervanger.

§ 2. Het bureau wordt voorgezeten door de voorzitter van de Commissie.

[Onderafdeling 4.](#) - Algemene vergadering

[Art. 493/1.](#) De algemene vergadering verenigt het geheel van de leden van de Commissie en wordt voorgezeten door de voorzitter van de Commissie.

[Afdeling 3.](#) - Het secretariaat

[Art. 494.](#) Het secretariaat wordt waargenomen overeenkomstig artikel 4, § 3, van het decreet van 25 mei 1983 tot wijziging, wat de gewestelijke economische raad voor Wallonië betreft, van de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie en tot oprichting van een Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest.

De Economische en Sociale Raad van het Waalse Gewest wijst daartoe een vaste secretaris, één of meer adjunct-secretarissen en één of meer assistenten binnen zijn personeel aan.

Het secretariaat van de provinciekamers wordt door een personeelslid van het bestuur waargenomen.

[Afdeling 4.](#) - Opdrachten

[Art. 495.](#) Naast de bij dit Wetboek vereiste voorstellen en adviezen heeft de Commissie de volgende opdrachten :

- 1° op verzoek van het bestuur moet ze advies uitbrengen over de machtiging om handelingen of werkzaamheden uit te voeren op elk onroerend goed dat het voorwerp heeft uitgemaakt van een openbaar onderzoek met het oog op de klassering of op elk onroerend goed waarvoor de in artikel 192 bedoelde inventaris het grafische teken "*" vermeldt, overeenkomstig de cartografische bepalingen van de inventaris;
- 2° op verzoek van de Regering moet ze advies uitbrengen over elk voorontwerp van decreet of ontwerp van besluit betreffende het erfgoed;
- 3° op verzoek van de Minister of op eigen initiatief moet ze adviezen inzake erfgoed uitbrengen, ook over de lijst van het buitengewone erfgoed.

[Afdeling 5.](#) - Activiteiten

[Art. 496.](#) De Minister machtigt de Commissie om, binnen de perken van de toegekende begrotingsmiddelen, de volgende activiteiten te verrichten :

1° bij gelegenheid en in de gebieden gebonden aan de opdrachten van de Commissie, de publicatie van werken betreffende het erfgoed;

2° het behoud, het beheer en de valorisatie van haar Centrum voor Archieven en Documentatie;

3° bij gelegenheid, de deelneming aan seminaria, salons en colloquia, of de organisatie van conferenties, conferenties, colloquia, tentoonstellingen en evenementen voor de bevordering en de informatie."

Elke activiteit of elk evenement van de Commissie in het buitenland vereist een voorafgaandelijke schriftelijke machtiging van de Minister.

[Afdeling 6.](#) - Werking van de Commissie

[Onderafdeling 1.](#) - Algemeen

[Art. 497.](#) De voorzitter van de Commissie ontvangt de aan de Commissie gerichte aanvragen om advies. Hij maakt ze dan zo spoedig mogelijk aan de voorzitter van de bevoegde kamer of aan de ondervoorzitter van de bevoegde afdeling van de gewestelijke kamer over.

[Art. 497/1.](#) De adviezen en voorstellen van de Commissie worden voorbereid wanneer ze beschermde monumenten betreffen waarvoor een procedure betreffende het erfgoedcertificaat wordt ingeleid :

1° ofwel door de provinciale kamers voor de dossiers die de uitvoering van handelingen of werken voor een geschat bedrag kleiner dan of gelijk aan € 250.000 excl. btw als gevolg zullen hebben;

2° ofwel door de gewestelijke kamers voor de dossiers die de uitvoering van handelingen of werken voor een bedrag hoger dan € 250.000 excl. btw als gevolg zullen hebben.

De schatting van het bedrag van de in het eerste lid bedoelde handelingen en werken wordt verricht door de eigenaar van het betrokken goed in overleg van de bevoegde administratie vóór de eerste vergadering betreffende het erfgoedcertificaat.

Voor de dossiers die de uitvoering van handelingen of werken op beschermde monumenten waarvoor een procedure betreffende het erfgoedcertificaat wordt ingeleid, niet als gevolg hebben, worden de adviezen en voorstellen van de commissie door de provinciekamers voorbereid, behalve in geval van specifieke bepaling tot toekenning van een advies- of voorstelbevoegdheid aan de gewestelijke kamer.

De door de provinciale kamers voorbereide ontwerpen van adviezen en voorstellen worden aan de gewestelijke kamer meegedeeld die namens de commissie de adviezen uitbrengt en de nuttige voorstellen doet. De genomen adviezen en de gedane voorstellen geven de inhoud weer van de door de provinciekamers voorbereide ontwerpen van adviezen en voorstellen en indien er reden is om daarvan af te wijken, vermelden de gronden waarvoor ze in de motivering daarvan afwijkt.

[Art. 497/2.](#) De gewestelijke kamer bestudeert de algemene en bevoegdheidsoverkoepelende problematiek betreffende het erfgoed in Wallonië en maakt oriëntatienota's aan het geheel van de leden van de Commissie over.

De adviezen van de Commissie worden door de gewestelijke kamer uitgebracht wanneer :

1° ze een advies moet uitbrengen over één van de goederen opgenomen in de in artikel 196 bedoelde lijst van het buitengewone erfgoed;

2° ze een advies moet uitbrengen over de erkenning van opgravingen met een gewestelijk statuut, over het openbaar nutskarakter van opgravingen en over de onteigening van archeologische sites, over de toekenning van de machtigingen voor de beschermingsopgravingen en het nemen van verkennende stalen.

[Art. 498.](#) De Commissie brengt advies uit binnen een termijn dat te rekenen van de ontvangst van het dossier niet hoger is dan :

1° dertig dagen wanneer het betrekking heeft op :

a) de opneming of de schrapping van een onroerend goed op/van de beschermingslijst;

b) een vergunningsaanvraag betreffende een onroerend goed gelegen in een beschermingsgebied of gelokaliseerd in een landschap vermeld in de atlas van de archeologische sites;

c) een aanvraag of een intrekking van de toelating tot opgravingen of archeologische peilingen;

d) een aanvraag om stedenbouwkundige vergunning die niet het voorwerp uitmaakt van een patrimoniumsattest, betreffende een goed dat opgenomen is op de beschermingslijst of dat geklasseerd is;

e) een beslissing, waarbij op grond van artikel 246 wordt verklaard dat het openbaar nut de bezetting van een plaats vordert met het oog op de uitvoering van archeologische peilingen en opgravingen en de onteigening van archeologische sites;

f) het omlijnen van een beschermingsgebied rondom een onroerend goed dat opgenomen is op de beschermingslijst of dat geklasseerd is;

2° veertig dagen wanneer het betrekking heeft op :

a) een aanvraag om patrimoniumsattest;

b) een beslissing genomen op grond van artikel 245 met het oog op de uitvoering van archeologische peilingen of beschermingsopgravingen of op de erkenning van opgravingen met een gewestelijk statuut;

3° zestig dagen wanneer het betrekking heeft op :

- a) een procedure voor de klassering of declassering van een onroerend goed;
- b) elke procedure betreffende een goed dat opgenomen is op de lijst van het buitengewoon patrimonium van het Waalse Gewest en betreffende zijn eventueel beschermingsgebied.

[Art. 499.](#) De Commissie vergadert in sectie of provinciekamer voor de behandeling van de dossiers en het uitbrengen van de adviezen of de voorstellen aan de voorzitter en aan de vaste secretaris. Laatstgenoemden maken de adviezen, voorstellen en verslagen namens de Commissie over.

[Art. 500.](#) De organen van de Commissie beraadslagen slechts geldig indien ten minste de helft van de regelmatig opgeroepen leden aanwezig is.

Zoniet wordt een nieuwe vergadering bijeengeroepen, die binnen acht dagen met dezelfde agenda wordt gehouden. In dit geval is het in het eerste lid bedoelde aanwezigheidsquorum niet meer nodig om te beraadslagen.

[Art. 500/1.](#) In dringende gevallen of in behoorlijk gemotiveerde omstandigheden kunnen de beslissingen, adviezen en voorstellen van de Commissie of van haar organen aan de leden uitgebracht worden volgens een schriftelijke procedure.

[Art. 501.](#) De beslissingen worden genomen bij volstreekte meerderheid van de aanwezige leden. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter of van de ondervoorzitter die de werkzaamheden leidt, doorslaggevend. Er wordt een proces-verbaal van de vergaderingen opgesteld.

[Art. 502.](#) De adviezen, verslagen en voorstellen worden samen door de voorzitter en de vaste secretaris namens de Commissie betekend.

[Onderafdeling 2.](#) - Bureau

[Art. 503.](#) Het bureau organiseert de activiteiten van de Commissie, beheert haar werking en legt de eventuele meningsverschillen bij die eventueel zouden kunnen ontstaan tussen haar verschillende afdelingen en kamers.

Bij wijze van uitzondering kan het bureau, mits motivering, het door een kamer of een afdeling voorbereide advies wijzigen.

Het bureau kan de leden van de Commissie over elk dossier ondervragen.

[Onderafdeling 2/1.](#) - Voorzitter

[Art. 503/1.](#) De voorzitter van de Commissie organiseert de werkzaamheden van de Commissie en zorgt voor de vertegenwoordiging ervan; hij wordt ermee belast het huishoudelijk reglement ervan te laten naleven.

[Onderafdeling 2/2.](#) - Algemene vergadering

[Art. 503/2.](#) Onverminderd de specifieke bepalingen die haar andere bevoegdheden toekennen, keurt de algemene vergadering het huishoudelijk reglement goed, bekrachtigt ze de door de gewestelijke kamer opgestelde oriëntatienota's, neemt ze kennis van de rekeningen van de commissie en van haar voorbegroting, keurt ze het jaarlijkse verslag goed en neemt ze akte van het ontslag van leden.

[Onderafdeling 3.](#) - Diverse bepalingen

[Art. 504.](#) Als ontslagnemend op beslissing van het organisme wordt geacht, het lid :

1° dat op niet-gerechtigde wijze afwezig is geweest op meer dan drie opeenvolgende vergaderingen waarvoor hij regelmatig is opgeroepen;

2° dat zonder medische reden afwezig is geweest op meer dan de helft van de tijdens de twaalf laatste maanden georganiseerde vergaderingen, waarvoor hij regelmatig is opgeroepen;

3° dat de vertrouwelijke aard van de beraadslagingen of van de documenten niet naleeft, wanneer een dergelijke vertrouwelijke aard erkend is overeenkomstig de wettelijke of reglementaire bepalingen, met inbegrip van de bepalingen van het huishoudelijk reglement;

4° dat een vijandige houding heeft of dat lid is van een organisme of een vereniging die een vijandige houding heeft tegen de democratische principes zoals vermeld in het Verdrag tot bescherming van de rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden, in de Grondwet, in de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden of in de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de tweede wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd.

Op voorstel van de Minister voorziet de Regering in de vervanging van het ontslagnemende lid voor het einde van het mandaat.

[Art. 504/1.](#) De in artikel 494 bedoelde secretarissen wonen de vergaderingen van de verschillende organen van de Commissie zonder beslissende stem bij. De vertegenwoordigers van de administratie wonen de vergaderingen van de afdelingen of van de kamers zonder beslissende stem bij.

De Commissie mag alle nodige informatie voor het vervullen van haar opdrachten en activiteiten verzamelen. Ze kan elke andere persoon erom verzoeken om bijzondere vragen te stellen.

[Art. 504/2.](#) De Regering bepaalt de aard, het bedrag en de voorwaarden voor de toekenning van de emolumenten, met inbegrip van de presentiegelden, die aan de leden worden verleend. Ze krijgen de reiskosten en de vergoedingen voorzien voor de diensten van de Waalse Regering krachtens de Waalse Ambtenarencode.

[Art. 504/3.](#) De Commissie maakt een jaarlijks verslag van haar opdrachten en activiteiten op, dat op internet te raadplegen is. Het jaarlijkse verslag wordt door de voorzitter van de commissie overgemaakt aan het Parlement en aan de Regering vóór het einde van het eerste semester van het volgende jaar.

[Art. 504/4.](#) § 1. De leden van de Commissie, de uitgenodigde personen en de leden van de secretariaten hebben zwijgplicht en plicht tot terughoudendheid wat betreft de genomen initiatieven en de uitgebrachte adviezen en de besprekingen die voorafgingen aan de aanneming ervan.

Het is ieder lid van de Commissie verboden te beraadslagen over aangelegenheden waaraan hij hetzij persoonlijk hetzij als zaakgelastigde voor of na zijn benoeming rechtstreeks belang heeft, of waaraan zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad persoonlijk of rechtstreeks belang hebben.

§ 2. De Regering kan op advies van de Commissie en op voorstel van de Minister de titel van erelid toekennen aan de voormalige leden die gedurende meer dan tien jaar binnen de Commissie zitting hebben gehad. [Art. 504/5.](#) De Commissie maakt haar huishoudelijk reglement op grond van het door haar bureau gedane voorstel op. Het huishoudelijk reglement wordt ter goedkeuring aan de Minister voorgelegd en aan de algemene vergadering meegedeeld.